

13.10.2021

Ärende/34

§ 323

Den av ledamoten Sinikka Vepsä väckta motionen om ökad nödinkvartering för bostadslösa kvinnor

HEL 2021-002248 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sinikka Vepsä och 17 andra ledamöter föreslår i sin motion att man ska öka nödinkvarteringen för bostadslösa kvinnor och att nödinkvarteringen ska, om möjligt, placeras i enheter riktade till kvinnor.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtanden som fått och konstaterar att till stadsstrategins 2017–2021 riktlinjer har hört att motverka marginalisering och bostadslöshet. Social- och hälsovårdssektorn, stadsmiljösektorn och stadskansliet har i samverkan utarbetat en åtgärdsplan för förebyggande och minskning av bostadslöshet.

I första hand strävar man efter att arrangera en bostad för den bostadslösa personen. Nödinkvartering är den yttersta lösningen. Social- och hälsovårdssektorn har för tillfället 46 egna nödinkvarteringsställen, varav nio är till för kvinnor. Dessutom har sektorn konkurrensutsatt den köpta tjänsten för nödinkvarteringen under hösten 2020. I detta samband har antalet platser för nödinkvartering ökats. Även i de köpta tjänsternas enheter är det möjligt att arrangera ett eget rum eller ut-

13.10.2021

Ärende/34

rymme för kvinnorna, och därigenom kan man säkerställa lämplig, trygg service som ger integritetsskydd.

För närvarande finns det inte behov att öka platserna inom nödinkvarteringen för bostadslösa kvinnor eftersom man nyligen ökat antalet platser. Inom nödinkvarteringsarbetet som kräver kultur- och genusmedvetenhet är det nödvändigt att ständigt granska personalens behov av utbildning.

Social- och hälsovårdsnämnden och stadsmiljönämnden har gett utlåtanden i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 27.09.2021 § 694

HEL 2021-002248 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

20.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184

13.10.2021

Ärende/34

marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

HEL 2021-002248 T 00 00 03

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja antaa hätmajoituspaikkojen lisäämistä asunnottomille naisille koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön tilat-palvelun asuntoyksikkö vastaa osaltaan 16 asuntoyksikön vuokrauksen hallinnoinnista.

Sosiaalitoimi vastaa näiden asuntoyksiköiden asukasvalinnasta.

Asuntoyksikkö tekee AHVL 31.3.1995/481 mukaiset vuokrasopimukset näiden asukasvalintojen mukaisesti. Asuntoyksiköllä ei ole valtuutta vuokrasopimuksella määrätä asukkaan tai naapureidensa sukupuolista tai muustakaan ominaisuudesta.

Lisätiedot

Maarit Kontio, va. yksikön päällikkö, puhelin: 310 21522
maarit.kontio(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.05.2021 § 108

HEL 2021-002248 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Sinikka Vepsän ja 17 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta hätmajoituksen lisäämisestä asunnottomille naisille.

”Aloitteessa edellytetään, että Helsinki lisää asunnottomien naisten hätmajoituspaikkoja ja että nämä sijaitsevat mahdollisuuksien mukaan pelkästään naisille suunnatussa yksikössä. Aloitteen mukaan asunnottomille naisille tulisi taata sukupuolisensitiivistä tilaa ja tukea.

Hätmajoituksen naisasiakkaat vuonna 2020

Hätmajoitusta tarvitseva helsinkiläinen voi hakeutua suoraan Hietaniemen palvelukeskuksen kautta majoitukseen ottamalla yhteyttä puhelimitse tai asioimalla palvelukeskuksessa.

Keskimäärin 15 naista yöpyy joka yö Helsingissä hätmajoituksessa. Esimerkiksi helmikuussa 2021 Hietaniemen palvelukeskuksessa oli seitsemän eri naista asiakkaana sekä Helsingin Diakonissalaitoksen Alppikulmassa kuusi ja Inarintiellä kaksi.

Naisten hätmajoitus Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa on järjestetty omaan siipeen, jossa on makuusalit, wc ja suihku. Naisten vuodepaikkoja on normaalioloissa 12 kolmessa eri huoneessa. Koronaepidemian vuoksi paikkoja on turvavälien vuoksi tällä hetkellä yhdeksän klo 17–08 välisenä aikana.

Vuonna 2020 Hietaniemenkadun palvelukeskuksen hätmajoituksessa yöpyi 108 naista. Heistä 58 prosenttia eli 63 yöpyi lyhytaikaisesti alle 10 vuorokautta. 16 naista joutui turvautumaan hätä-majoitukseen pitkäaikaisesti. Heidän majoitusaikansa ylitti 50 vuorokautta. Asumisvuorokausia oli yhteensä 2 642 eli keskimäärin 24,5 vuorokautta henkilöä kohden.

Helsingin Diakonissalaitoksen Alppikulman hätmajoitus tarjosi 45 hätmajoituspaikkaa ajalla heinä-joulukuu 2020 päihteitä käyttäville helsinkiläisille asunnottomille. Naisille ja miehille erikseen korvamerkittyä paikkamäärää ei ole, vaan hätmajoituspaikat jakautuvat kysynnän perusteella. Keskimäärin kuusi naista vuorokaudessa majoittui Alppikulman hätmajoitukseen ja yöpymisiä oli yhteensä 1 035.

Helsingin Diakonissalaitoksen Inarintien hätmajoitus on kohdennettu paperittomille sekä helsinkiläisille päihteettömille asunnottomille ja paikkoja oli elo-joulukuussa 2020 yhteensä 30. Lisäksi tarjotaan hätmajoitusta liikkuvalla romaniväestölle. Paikkoja ei ole jaettu sukupuolen mukaan kiintiöihin. Hätmajoitusta tarvitsevia naisia oli keskimäärin kaksi per yö ja yöpymisiä toteutui yhteensä 308 elo-joulukuussa 2020.

Sininauhasäätiö ja Helsingin Diakonissalaitos avasivat nuorille tilapäismajoituksen Sturenkadulle Helsinkiin 1.4.2021–30.6.2021. Se on avoinna kaikille asunnottomille nuorille kuntarajoista riippumatta. Helsingin kaupunki tukee toimintaa muun muassa tarjoamalla lämpimiä aterioita.

Ostopalveluyksiköissä Alppikulmassa ja Inarintiellä naisia ei koskaan majoiteta miesten kanssa samoihin tiloihin. Tarvittaessa naisille voidaan järjestää oma huone tai tila, vaikka pysyvästi naisille korvamerkittyjä tiloja ei olekaan. Yksiköissä toimitaan tilanteen ja tarpeen mukaan ja järjestely on toiminut hyvin. Nykyisellä mallilla pystytään järjestämään sopiva yksityisyyden turvaava ja turvallinen palvelu myös naisille.

Hätmajoituspaikkojen tilanne Helsingissä

Sosiaali- ja terveystoimialalla on tällä hetkellä käytössään yhteensä 46 omaa hätmajoituspaikkaa, joista yhdeksän on varattu naisille. Lisäksi hätmajoitusta hankitaan ostopalveluna paperittomille yksin eläville, pariskunnille ja perheille sekä päihteettömille ja päihdeongelmallisille

asunnottomille helsinkiläisille yhteensä 65 paikkaa. Näiden palvelujen kilpailutus toteutettiin syksyllä 2020.

Kilpailutuksen seurauksena hätmajoituksen paikkamäärää lisättiin ja näin myös naisille tarjottava paikkamäärä kasvoi. Tämä on tarpeen, sillä hätmajoitusta tarvitsevien naisten määrä on ollut viime aikoina kasvussa. Naisia ja miehiä ei majoiteta samoihin tiloihin, vaikka majoitus toteutuukin samoissa toimipisteissä. Toimintamalli takaa palvelun joustavuuden, kun majoitusta voidaan tarjota kummallekin sukupuolelle tarpeen mukaan. Palvelussa huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan henkilöiden kulttuurilliset ja muut erityistarpeet.

Sosiaali- ja terveystoimiala on yhteistyössä eri toimijoiden kanssa laatinut Toimenpidesuunnitelman asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi vuosina 2020–2022. Asunnottomien tilannetta pyritään helpottamaan tilapäisen asumisen ja hätmajoituksen ratkaisujen, erityistä tukea tarvitsevien palveluiden sekä integroitavien ja räätälöitävien ratkaisujen kautta. Osa toimenpidesuunnitelmassa ehdotetuista toimista on jo pantu käytäntöön kuten edellä mainittu lisäpaikkojen hankkiminen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että hätmajoituksen lisäämiseen asunnottomille naisille ei ole tällä hetkellä syytä ryhtyä, koska paikkamäärää on vastikään lisätty. Olemassa olevissa majoituspaikoissa tulee jatkossakin huolehtia kaikkien majoittujien yksityisyydestä, erityistarpeista ja turvallisuudesta. Lisäksi on syytä todeta, että hätmajoitus on viimesijainen ratkaisu. Ensisijaista on pyrkiä järjestämään asunnottomalle asunto. Tästä syystä meneillään olevaa yhteistyötä ja toimenpiteitä asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi Helsingissä on syytä jatkaa. Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että hätmajoituksessa työskentelevän henkilöstön osaaminen sukupuolisensitiivisessä työssä varmistetaan ja tarvittaessa vahvistetaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Perustuslain 19 §:n 1 momentin takaama ihmisarvoisen elämän edellyttämä välttämätön huolenpito merkitsee, että sellaisessa tilanteessa, jossa henkilö on vailla vakinaista asuntoa ja hänen olosuhteensa muutoin edellyttävät kiireellisen asumisen tai majoituksen järjestämistä, voi kunnalle syntyä velvoite järjestää kiireellisesti asumista tai asunisolosuhteita koskeva ratkaisu järjestämällä sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisia asumispalveluja.

Sosiaalihuoltolain tarkoituksena on muun muassa edistää ja ylläpitää hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta sekä turvata yhdenvertaisin perustein tarpeenmukaiset, riittävät ja laadukkaat sosiaalipalvelut sekä muut hyvinvointia edistävät toimenpiteet. Kunnan järjestämä hätmajoitus

13.10.2021

tus tukee näitä periaatteita auttamalla henkilöä, jolla ei ole mahdollista järjestää itse omaa majoittumistaan.

Suunnitelmassa sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi Helsingin kaupungin palveluissa ja toiminnassa 2019–2021, tärkeimpänä tavoitteena on lisätä kaikkia sukupuolia ja sukupuoli-identiteettejä edustavien kaupunkilaisten tasa-arvoa, hyvinvointia ja ihmisoikeuksien toteutumista. Hätämajoituspalveluja käyttävien henkilöiden yksilöllisten tarpeiden ja turvallisuuden varmistamisella voidaan edistää heidän hyvinvointiaan."

Käsittely

25.05.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja Mikko Tamminen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Aleksi Niskanen: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Helsingin kaupungin tulee järjestää kaikille suomalaisille asunnottomille hätämajoitus sukupuolesta riippumatta. Niin kauan kun Helsingissä on suomalaisia asunnottomia, ei ole moraalisesti kestäväällä pohjalla tarjota hätämajoitusta Suomessa oleileville ulkomaan kansalaisille."

Jäsen Aleksin Niskasén vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Touko Niinimäki: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että hätämajoituksessa työskentelevän henkilöstön osaaminen sukupuolisensitiivisessä työssä varmistetaan ja tarvittaessa vahvistetaan."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Vastaehdotus 3:

Jäsen Katju Aro: Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että naisten asunnottomuuden lisääntyminen tunnistetaan ilmiönä ja että asunnottomien naisten palveluissa tunnistetaan sukupuolisensitiivisen työn ja sukupuolierityisten tilojen merkitys muun muassa luottamuksen, vuorovaikutuksen ja turvallisuudentunteen vahvistajana. Lautakunta esittää, että Helsingissä kokeillaan hätämajoitustilojen kohdentamista vain naisille siten, että palvelussa samalla vahvistetaan erityisosaamista sukupuolisensitiivisestä työstä.

13.10.2021

Ärende/34

Jäsen Katju Aron vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Touko Niinimäki)

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Touko Niinimäki, Sanna-Mari Oranen, Reko Ravela, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2

Alexi Niskanen, Ulla-Marja Urho

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Touko Niinimäen vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjää 2).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyin vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Jäsen Aleks Niskanen jätti lausunnosta rauenneen vastaehdotuksensa mukaisen eriävän mielipiteen.

11.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mari Stycz, erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
mari.stycz(a)hel.fi